

ŽIVI SPOMENIK SVJEDOČENJA VJERE NAŠIH PREDAKA

Ima vjerskih događaja koji po svom značaju i vjerničkom doživljaju nadilaze okvire isključivo vjerskog sadržaja i zavrjeđuju da budu medijski predstavljeni ne samo u vjerskom tisku. Primjerice u ožujku ove godine na otoku Hvaru svjedočili smo događaju križnog puta pod nazivom „Planinarski križni put Hvarske biskupije“, koji je zbog nekoliko razloga znakovit, poticajan, sadržajno duhovno bogat, a zbog velikog broja vjernika koji su u njemu sudjelovali posvjedočio je živu vjeru na otocima Hvarske biskupije. Postaje križnog puta vodile su od sela Brusja, dalje do sela Velo Grablje i Malo Grablje, zatim kroz Milnu, te do crkvice Svete Mandaline na putu od Milne do Hvara, a završile su u Hvaru najprije u crkvi franjevačkog samostana, zatim u crkvi časnih sestara benediktinki i na kraju u hvarskoj katedrali. Takvi i slični događaji svojim značajem i sadržajem, osobito ako u njima sudjeluje mnoštvo vjernika, mogu nas potaknuti na razmatranje o određenim značajkama života naših ljudi u pojedinim hrvatskim krajevima i to ne samo u našem vremenu nego i u prošlosti. U vezi sa spomenutim „Planinarskim križnim putem Hvarske biskupije“ možemo postaviti obilje pitanja, ali prije svega ovaj nas vjerski događaj upućuje na razmišljanje kako su hrvatski ljudi živjeli i gdje su nalazili snagu da bi preživjeli na krševitim otocima i često nesklonom moru kojemu su bili izloženi, te osvajačkim i pljačkaškim pohodima susjeda, kao i neprijatelja iz udaljenijih krajeva. Znakovito je da su neke od postaja križnog puta vodile kroz naselja (Brusje, Velo Grablje) iz kojih su žitelji u prošlosti bili prisiljeni odlaziti u daleki svijet „trbuhom za kruhom“. Međutim, oni koji su ostavljali

rodni zavičaj nikada ga nisu duhovno i osjećajno ostavili, o čemu svjedoče i mnogi sakralni objekti u rodnom kraju naših iseljenika, koji su podignuti njihovim sredstvima. Težak i mukotrpan život naših predaka na otocima ističemo i stoga kako bismo spoznali i otkrili tajnu kako su oni koji su unatoč svim mogućim tegobama, egzistencijalnim, političkim i gospodarskim, ipak uspijevali ne samo živjeti i preživjeti nego su smogli snage i umijeća stvarati duhovne, umjetničke i kulturne vrjednute, od kojih su mnoge sakralnoga karaktera, te ih sačuvane ostavljati u nasljeđe budućim naraštajima. Odgovore na postavljena pitanja u uvodu ovog osvrta u vezi s ovogodišnjim „Planinarskim križnim putem Hvarske biskupije“ nalazimo zacijelo u životnosti vjere na otocima, a životnost u ovom slučaju znači da se ovdje vjera u prošlosti nije živjela i svjedočila kao što se ni danas ne svjedoči samo u crkvenim obredima i u tradicijskim običajima slavljenja blagdana, već da je vjera bila i da je i danas utkana u sve sastavnice svakodnevnog življenja. Upravo nam stoga spomenuti „Planinarski križni put Hvarske biskupije“ zbog velikog mnoštva sudionika i sadržajnog načina ostvarenja pomaže da spoznamo kako su i u čemu su naši stari nalazili snage da bi mogli prebroditi sve muke i tegobe u otočnim uvjetima koji po mogućnostima za život nisu nimalo darežljivi, naprotiv iznimno su oskudni. Obred križnog puta kojim se slavi i štuje Kristova muka i žrtva na križu s obzirom na sve do sada rečeno o mukotrpnom i tegobnom životu ljudi na otocima nije bez razloga duboko ukorijenjen u životnu i religijsku baštinu naših predaka, koji su u Kristovoj mucu i žrtvi na križu nalazili snagu da prebrode svoju muku, te da spoznaju smisao i svrhu svoje patnje. Stoga na otocima Hvarske biskupije, a osobito na Hvaru Kristova žrtva na križu ima posebno mjesto u crkvenim obredima slavljenja Kristove muke, o čemu već više od pet stoljeća svjedoči veličanstvena procesija „Za križem“ u vremenu velikog tjedna, u kojoj sudjeluju vjernici šest naselja na središnjem dijelu otoka, a u novije vrijeme i mnogi hodočasnici i to ne samo s otoka, a ponekad dođu i naši ljudi iz dalekog svijeta da bi sudjelovali u procesiji. Duboka i istinska veza vjere i života osjeća se i u prastarim crkvenim napjevima kojima se slavi Kristova muka, a koji se pjevaju u danima velikog tjedna. U njima dolazi do izražaja skladno i istinsko prožimanje doživljaja Kristove muke na križu s proživljenim tegobama otočnih težaka, ribara i mornara. Zaključno možemo ustvrditi da je ovogodišnji „Planinarski križni put Hvarske biskupije“ istinski „živi spomenik“ svjedočenja vjere, koja je bila duboko utkana u duše i srca naših predaka koji su neraskidivo živjeli zajedno s vjerom i koja im je bila snaga, utjeha i nada u teškim trenutcima mukotrpnog života na otoku. Sudeći prema više nego uspješno održanom ovogodišnjem „Planinarskom križnom putu Hvarske biskupije“ raduje nas što će takvu vjeru, životnu i djelatnu, koju je naslijedio od svojih predaka i ovaj sadašnji naraštaj ostaviti u nasljeđe svojim potomcima.

Tin KOLUMBIĆ